

Høringsdokument Langvatnreguleringen

April 2017

Krav

Svart: Krav Rana kommune

Grønt: Tilleggs kommentarer til revisjonsdokumentet

I parentes ( ) : Henvisning til kommunens kravdokument

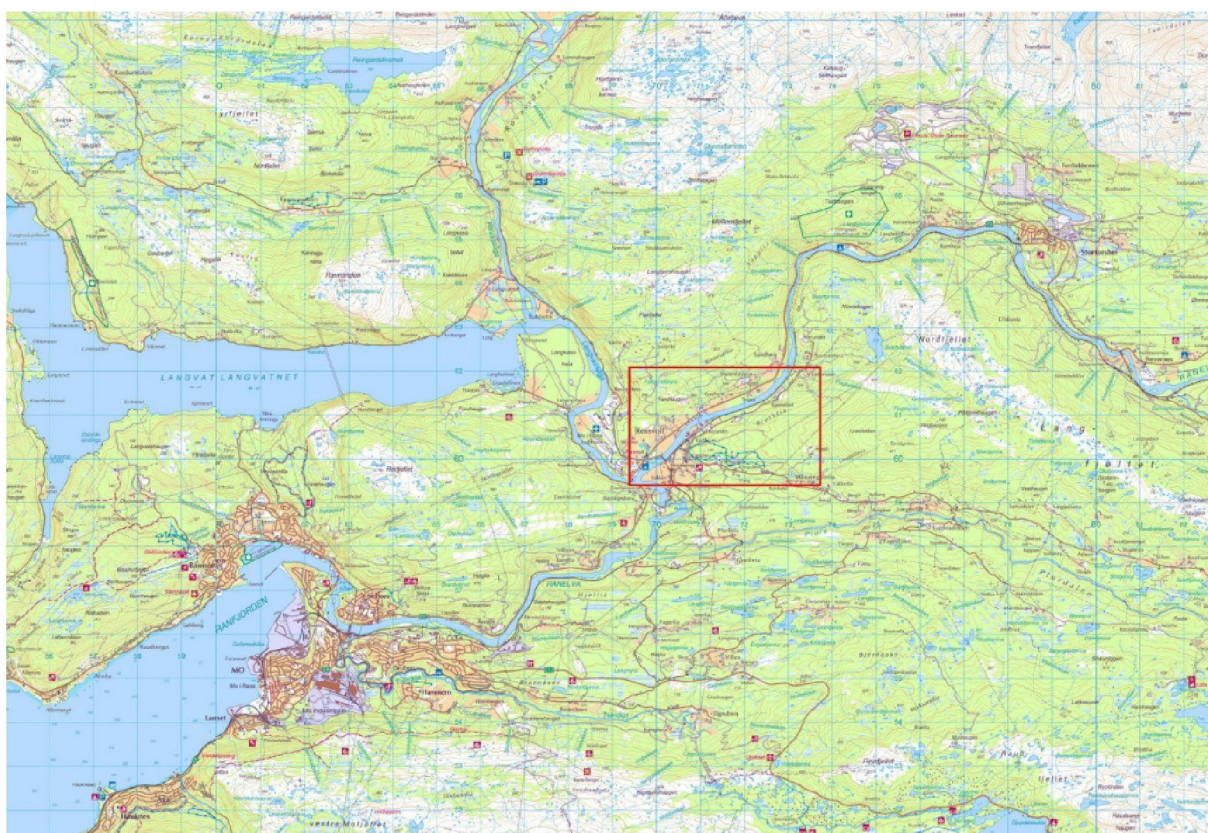

Ranelva

Ranavassdraget er som utgangspunkt prioritert høyt (prioritering 1.1) i forbindelse med den nasjonale gjennomgang av vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2021, jf. NVE-rapport 49/2013. Dette betyr at vassdraget vurderes å ha stort potensial for forbedring av viktige miljøverdier, og hvor aktuelle tiltak antas å gi lite eller moderat krafttap sett i forhold til forventet miljøgevinst.

Ranelva er fininndelt i flere elvestrekninger og består totalt av fem vannforekomster. Kravene må nødvendigvis vurderes for vassdraget samlet, men vil i nedenstående oppdeles i tråd med førnevnte inndeling. Dette for å skape overblikk og synliggjøre kobling av krav med tiltak foreslått for de enkelte vannforekomster.

Ranelva oppstrøms samløp med Langvassåga

Figur 1. Kartet ovenfor angir den strekningen (dvs. vannforekomst 156-501-R) av Ranelva som påvirkes av reguleringen oppstrøms Reinforsen. Elvestrekningen er angitt med rød markering.

Langvassåga og Sagheia (156-501-R) ettersom de fremsatte kravene utelukkende vedrører

denne elvestrekningen. Elvestrekninger lengere oppstrøms omtales derfor ikke. Vannforekomsten er utpekt som sterkt modifisert vannforekomst (SMVF). Kraftutbygging er sammen med *Gyrodactylus salaris* den vesentligst påvirkning registrert på vannforekomsten. Det meste av strekningen er således demt opp av inntaksdammen ved Reinforsen kraftverk, hvilket medfører en strekt redusert vannhastighet. Miljøtilstanden er vurdert til et godt økologisk potensial, men med risiko for ikke å opprettholde miljømålet til 2021. Tiltak foreslått for elvestrekninger omfatter problemkartlegging og fjerning av inntaksdam ved Reinforsen i tråd med nasjonale føringer, jf. NVE-rapport 49/2013.

Standardvilkår

*** Forebygging, utvasking elvebredder Røssvoll/Skonseng (4.6)**

Krav Rana kommune: *Det må forbygges mot Langvassheia for å stoppe videre utgraving. Det må utredes og iverksettes tiltak for å stanse utvasking av elvebredden i området Røssvoll / Skonseng.*

Statkrafts kommentar: Erosjonssikring og forbygninger i vassdraget vil Statkraft diskutere med NVE og kommunen, men vil påpeke at erosjon er en naturlig prosess. Ved fraføring av vann fra Ranelva har Statkraft trolig bidratt til å redusere omfanget av erosjon i Ranelva. Statkraft mener at kravet bør avvises.

Rana kommunes kommentar: Krav opprettholdes.

*** Terskler – undersøkelser (4.4)**

Krav Rana kommune: *Det kreves det at det iverksettes utredninger for å finne ut om gammel damfot oppstrøms eksisterende dam på Reinforsen medfører økte problemer med oversvømmelse på Røssvoll / Skonseng i forbindelse med flom.*

Statkrafts kommentar: Beregninger gjort av Multiconsult i 2014 viser at det er lite sannsynlig at terskelen påvirker flomvannstanden i vesentlig grad. Ved flomsoneberegninger kommer det frem at terskelen har liten eller ingen påvirkning. Det er manøvreringen av lukene på dammen som bestemmer vannstanden og ikke terskelen. Multiconsult avslutter med at det er lite trolig at fjerning av terskelen vil gi betydelig reduksjon av oppstuvning ved Røssvoll. Statkraft vil også påpeke at denne terskelen blir benyttet ved vedlikehold og inspeksjon av Reinforsdammen og lukene. Statkraft mener at kravet bør avvises da relevant utredning er foretatt.

Rana kommunes kommentar: Krav opprettholdes. NVE bes å vurdere om relevant utredning er foretatt.

*** Undersøkelser – behov for utsetting av rogn/settefisk opp-/nedstrøms Reinforsen (4.2.5)**

Krav Rana kommune: *Det kreves at det iverksettes undersøkelser for å klargjøre behovet for utsetting av rogn / settefisk oppstrøms og nedstrøms Reinforsen.*

Statkrafts kommentar: Denne typen undersøkelser og tiltak vil kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdaterte standardvilkår.

Rana kommunes kommentar: Målsettingen i vannforvaltningsplanen er å styrke bestandene av anadrom fisk i vassdraget og oppnå gytebestandsmål og høstbare bestander. Kravet forutsattes å bli ivarettatt gjennom standardvilkår.

Ranelva nedstrøms samløp med Langvassåga

Figur 2. I kartet markeres den nedre delen av Ranelva med rødt. Den nedre elvestrekningen (dvs. vannforekomst 156-285-R) regnes å starte etter samløp med Langvassåga og slutte med utløp til Ranfjorden ved Mjølån.

Nedre del av Ranelva omfattes av vannforekomsten Ranelva nedstrøms samløp Langvassåga (156-285-R). Vannforekomsten er sterkt modifisert (SMVF) og påvirkes av samme faktorer som det var tilfellet med strekningene oppstrøms Langvassåga. Vannføringen er på pågjeldende strekningen især redusert i vinter og sommerstid pga. bortføring til Langvatn kraftverk. Elvestrekningen oppnår god kjemisk tilstand, men er vurdert til dårlig økologisk potensial og er således i risiko for ikke å oppnå miljømålet innen 2021, ihht. Klima- og miljødepartementets godkjenning av vannregionplanene (2016). Vannforekomsten inngår i vedlegg 2 av godkjenningsbrevet og omfattes således av miljømål som kan medføre krafttap. Tiltak foreslått for vannforekomsten inkluderer miljøbasert driftsvannføring ut av Reinforsen og Rana kraftverk. I tillegg hertil er foreslått fiskefremmende tiltak (reetablering av laksestamme, sikring av opp- og nedvandring forbi Reinforsen, mv.) i tråd med nasjonale føringer, jf. NVE-rapport 49/2013.

Krav om minstevannføring & magasinrestriksjoner

*** Endret minstevannføring over Reinforsen (4.2.1)**

Krav Rana kommune: For å sikre en optimal utnyttelse av Ranelva som nasjonalt laksevassdrag kreves endret minstevannføring over Reinforsen. I Perioden 15.9 – 20.5: 10m³/s (gjennom dam og/eller kraftstasjon). I perioden 21.5 -14.9.: 40 m³/s (gjennom dam og/eller kraftstasjon).

Statkrafts kommentar: Statkraft er ikke kjent med at det foreligger en faglig begrunnelse for dette kravet i forhold til fiskeproduksjonen, men forstår det slik at fiskeinteressene mener at høy vannføring når flommen opphører ut på sommeren vil ha positiv betydning for utøvelse av fisket. Statkraft simuleringer viser at en økning i minstevannføringskrav fra dagens 20 m³/s til 40 m³/s vil medføre om lag 11 GWh i årlig produksjonstap. Tapet vil komme som følge av redusert produksjon i Langvatn kraftverk, men vil bli noe mindre dersom det åpnes for at vannslippet sommerstid kan utnyttes til kraftproduksjon i Reinforsen kraftverk. Faglige utredninger gir grunnlag for å mene at dagens vannføringsregime er tilfredsstillende som grunnlag for en bærekraftig lakseproduksjon i vassdraget nedstrøms Reinforsen. Statkraft mener at kravet bør avvises.

Rana kommunes kommentar: Målsettingen i vannforvaltningsplanen er å styrke bestandene av anadrom fisk i vassdraget og oppnå gytebestandsmål og høstbare bestander. Økt minstevannføring i nedre del av Ranelva er et viktig tiltak i forhold til dette målet, som i dag har dårlig økologisk potensial (DØP). I godkjenningsbrevet for vannforvaltningsplanen fra KLD er det vedtatt god økologisk potensial (GØP) som nytt miljømål.

I nasjonal prioritering (NVE –rapport 49/2013) er det foreslått reparasjon /ombygging av laksetrapp og terskler, biotopiltak, tiltak for å hindre feilvandring av fisk inn i Langvatn ved å tilpasse kjøring av Langvatn og Reinforsen kraftverk eller evt. installere fiskesperre. Kravet vil være med sikre målsettingen om å styrke Ranelva som nasjonalt laksevassdrag og opprettholdes.

*** Tiltak for å hindre at fisk blir stående i utløpskanal fra Langvatn kraftverk (4.2.4)**

Krav Rana kommune: *Det kreves at Langvatn kraftverk i perioden 15.6 – 15.9 må stoppes 2 ganger pr uke og stå i minst 6 timer hver gang for å hindre at fisk blir stående i utløpskanalen fra Langvatn kraftverk.*

Statkrafts kommentar: Dette kravet er oppfylt gjennom dagens praksis. Statkraft praktiserer stans av Langvatn kraftstasjon etter et gitt intervall for å slippe fisken ut av u-tunnelen. Dette innebærer at Statkraft normalt stanser Langvatn kraftstasjon 3-4 timer, 3-4 ganger i måneden i fiskesesongen. Statkraft mener at kravet bør avvises.

Rana kommunes kommentar: Kravet er ivarettatt gjennom de undersøkelser som ble iverksatt av Statkraft jf. pålegg fra miljødirektoratets i brev av 09.12.2015 og Statkraft sin praksis i dag. Statkraft vil kunne gis nye pålegg ved endringer i kjøring.

Fiskepassasje /-trapp

*** Laksetrapp i Reinforsen (4.2.2)**

Krav Rana kommune: *Det må bygges og vedlikeholdes ny laksetrapp i Reinforsen. Toppen av trappa avsluttes med fiskefelle slik at fisk kan kontrolleres før den slippes videre opp i vassdraget. Det må også etableres fisketeller.*

Statkrafts kommentar: Etter at kravet ble fremmet er det av Miljødirektoratet konkludert at ansvaret for laksetrappa i Reinforsen ligger hos Miljødirektoratet og at Statkraft er ikke ansvarlig for bygging av ny trapp. Miljødirektoratet har konkludert i forbindelse med diskusjon om et mulig pålegg at: »Miljødirektoratet har gjennomgått saken på ny og har i lys av forarbeidene og eldre dokumenter i saken, kommet til at direktoratets hjemmel er begrenset til å pålegge ombygging og justering av trappa i Reinforsen som følge av nye vannføringsforhold». Denne konklusjonen er i samsvar med punkt 10 i

Reguleringsbestemmelser for statsreguleringen av Langvatn og overføring av Rana til Langvatn fra 1961. Statkraft mener at kravet skal avvises.

Rana kommunes kommentar: Det er viktig at fisketrappa i Reinforsen oppgraderes og endres slik at den står ferdig og klar til oppgang når Ranelva friskmeldes. Kravet ivaretas av miljødirektoratet, som har tatt ansvar for oppgradering av trappa.

Standardvilkår

*** Tiltak for å hindre at fisk blir stående i utløpskanal fra Langvatn kraftverk – utredninger / undersøkelser (4.2.4)**

Krav Rana kommune: *Det kreves at det iverksettes utredninger for å finne ut om det er mulig å etablere elektronisk fiskesperre i utløpskanalen som erstatning/supplement til gitter.*

Statkrafts kommentar: Denne saken har vært behandlet av Miljødirektoratet, som på bakgrunn av gjennomførte utredninger har påpekt at: «den forelagte studien og NINAs faglige vurdering gir et godt nok grunnlag for å si at utløpet fra Langvatn kraftverk trolig ikke i vesentlig grad forsinker fiskens oppvandring i Ranavassdraget. Direktoratet vil følgelig ikke kreve at det utføres videre undersøkelser i tilknytning til saken nå. Om det skjer endringer i kjøringen av kraftverkene eller andre forhold som gjør at dette endres, kan det ikke utelukkes at det kan bli behov for mer omfattende studier knyttet til vandringsforholdene for fisk forbi kraftverksutløpet på et senere tidspunkt. Denne typen undersøkelser og tiltak vil kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdaterte standardvilkår.

Rana kommunes kommentar: Kommunen er kjent med miljødirektoratets vedtak i saken og forutsetter oppfølging ved evt. endring i kjøring. Kravet ivaretas dermed gjennom standardvilkårene.

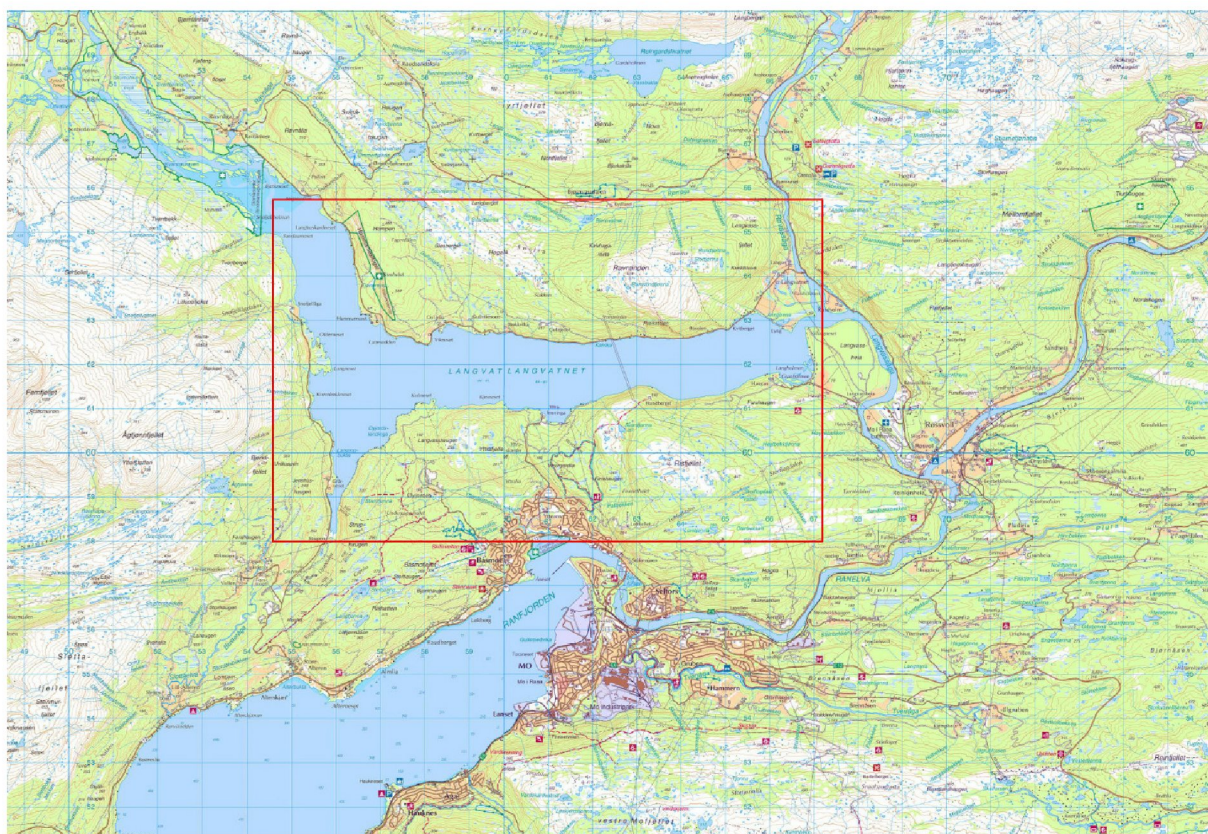
*** Forurensing – partikkelutslipp til Ranfjorden (4.3)**

Krav Rana kommune: *Konsekvensene av utslipp fra Langvatn kraftverk må utredes i forhold til påvirkning på vandrende anadrom fisk. Det må også utredes hvordan utslippene påvirker lysforhold og produksjon av planktonalger i de øvre vannlagene, og det må gjennomføres tiltak basert på utredningen.*

Statkrafts kommentar: NVE skriver i sitt oversendelsesbrev at det ikke forventes nye undersøkelser og utredninger i forbindelse med Statkrafts behandling av kommunens krav. Vi minner også om at det ikke er snakk om utslipp fra selve kraftverksdriften, men partikler fra brevann som naturlig drenerer til Ranelva som nå slippes ut i Ranosen via driftsvannet til Langvatn kraftverk. Før reguleringen kom disse partiklene også til Ranfjorden, men da via Ranelva, hvor de også bidro til blakket vann og sedimenterte. Denne typen undersøkelser og tiltak vil kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdaterte standardvilkår

Rana kommunes kommentar: Partikulært materiale påvirker Ranfjorden gjennom utløp av Langvatn kraftstasjon i mye større grad enn om at det hadde blitt tilført gjennom Ranelva. Om dette punktutslippet påvirker Ranfjorden negativt i forhold til vandrende anadrom fisk må utredes og kommunen opprettholder dermed kravet.

Langvatn

Figur 3. I kartet markeres Langvatn (156-745-L) med rødt. Langvatn er utpekt som sterkt modifisert vannforekomst (SMVF).

Langvatnet (156-745-L) er utpekt som sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) som resultat av vannkraftsreguleringen. Utfordringene for vannforekomsten er utelukkende knyttet opp til fysiske inngrep i forbindelse med denne reguleringen. Herunder inkluderes eksponering og tørrelgging av grunnere partier i innsjøen samt tilførsel av vann fra Ranelva via Langvassåga i forbindelse med nedtapping av magasinet. Miljøtilstanden er for vannforekomsten vurdert til godt økologisk potensial, men med risiko for ikke å opprettholde miljømålet til 2021. Av tiltak til vannforekomsten er foreslått vilkårsrevisjon og magasin-/fyllingsrestriksjoner (begrensninger innen konsesjonsgitte reguleringshøyder), jf. *Regional plan for vannforvaltning for vannregion Nordland og Jan Mayen (2016 - 2021)* og tilhørende tiltaksprogram. Tiltak for å hindre feilvandring inn i Langvatn er dessuten fremhevet i den nasjonale gjennomgangen av vannkraftkonsesjoner som aktuelt tiltak for vannforekomsten, jf. NVE-rapport 49/2013.

Krav om minstevannføring & magasinrestriksjoner

*** Glomådeltaet landskapsvernområde – utredninger / undersøkelser (4.5)**

Krav Rana kommune: *Det kreves at det iverksettes utredninger / undersøkelser av hva som er optimal manøvrering av Langvatn i perioden mai – juli i forhold til hekkende fugl i området, samt at det gjennomføres nødvendige tiltak basert på undersøkelsene.*

Statkrafts kommentar: Statkraft har sett på muligheter for og konsekvenser av høy og stabil vannstand i Langvatn i perioden mai-juli og simuleringsresultater viser at man i perioder med

høyt tilsig vil overstige HRV kraftig og dermed vil kunne få betydelige utfordringer med flom. En slik begrensning vil også redusere kraftproduksjonen da flomtapet øker over Reinforsen. NVE skriver i sitt vedtaksbrev ved åpning av revisjonen at det ikke kreves nye utredninger og undersøkelser nå. Landskapsvernområdet ble opprettet etter 35 års regulering av Langvatnet. I denne perioden har det ikke vært endringer i reguleringen som påvirker vernet. Vannforekomsten har miljømål GØP tilsvarende dagens tilstand. Statkraft mener at kravet bør avvises.

Rana kommunes kommentar: Kommunen opprettholder kravet.

Langvassåga

Figur 4. Langvassåga (156-282-R) er markert i kartet ovenfor. Når Langvatnmagasinet tappes ned renner Langvassåga inn i Langvatn istedenfor ut av vatnet.

Langvassåga (156-282-R) er sterkt modifisert (SMVF). Hovedutfordringene for vannforekomsten er tilknyttet endringer i de fysiske egenskapene som følge av vannkraftsreguleringen. Effekten av denne inkluderer følgelig endringer i temperatur-, habitat- og vannføringsforhold. Vannforekomsten påvirkes i mindre grad av forurensning gjennom avrenning fra søppelfyllinger fra Røssvoll avfallsdeponi. Miljøtilstanden er vurdert til et moderat økologisk potensial og i risiko for ikke å oppnå miljømålet innen 2012, ihht. Klima- og miljødepartementets godkjenning av vannregionplanene (2016). Vannforekomsten inngår dessuten i vedlegg 2 og 3 av tilhørende godkjenningsbrev, hvilket tilkjenner at vannforekomsten har fastsatt et miljømål som kan medføre krafttap og miljøforbedrende tiltak. Av foreslåtte tiltak er blant annet angitt vilkårsrevisjon.

Standardvilkår

* Vandringshinder mot Langvassåga (4.2.3)

Krav Rana kommune: *Det kreves at det iverksettes utredninger for å finne ut hvordan man kan hindre at utvandrende smolt/overstøinger vandrer inn i Langvatn og videre ned i Langvatn kraftstasjon. Basert på utredningenes konklusjoner kreves at det blir gjennomført tiltak for å hindre utvandring av smolt/overstøinger.*

Statkrafts kommentar: Kravet forutsetter at det er smolt i vassdraget oppstrøms Reinforsen. Dette er ikke tilfelle i dag. NVE skriver i sitt oversendelsesbrev at det ikke forventes nye undersøkelser og utredninger i forbindelse med Statkrafts behandling av kommunens krav. Miljødirektoratet påpeker at vandringsstudier oppstrøms Reinforsen utsettes til det er nok naturlig produsert smolt til at disse kan benyttes i studiene. Den nye påvisningen av *G. Salaris* i vassdraget forsinket dette utredningsarbeidet til midten av 2020-tallet. Denne typen undersøkelser og tiltak vil kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdaterte standardvilkår.

Rana kommunes kommentar: For at Ranelva oppstrøms Reinforsen skal fungere som anadrom strekning, må dette forholdet ivaretas ettersom det vil kunne ha omfattende virkning på fiskens vandring. Langvassåga er sterkt påvirket av regulering, og vannstrømmen endres radikalt ut fra hvordan regulanten kjører Langvatn og Reinforsen kraftverk.

Kravet om fiskesperre må følges opp gjennom tiltak, slik at forholdene er optimale for fisken ved friskmelding av vassdraget.

Generelle krav

Standardvilkår

* Settefisk (4.2.5)

Krav Rana kommune: *Det kreves at konsesjonæren besørger fortsatt produksjon av utplantingsrogn / settefisk til bruk i de vassdrag som er berørt av konsesjonen ut fra de behov som avdekkes i biologiske undersøkelser.*

Statkrafts kommentar: Statkraft mener at krav om fiskeutsettinger blir ivaretatt av framtidige standardvilkår. Selskapet vil til en hver tid sette ut det antall fisk eller rogn som besluttes av relevant fagetat. Samtidig må det påpekes at Statkraft mener at *produksjon* av utplantingsrogn / settefisk er et uhensiktsmessig og utdatert vilkår som må avvises. Produksjon vil skje i et anlegg godkjent av aktuell myndighet.

Rana kommunes kommentar: Krav opprettholdes

* Konsekvensutredning (4.1)

Krav Rana og Hemnes kommuner: *Det kreves at det gjøres en konsekvensutredning som viser hvilke landskapsmessige og miljømessige konsekvenser reguleringen har hatt, og hva dette har å si for allmennhetens mulighet for bruk av områdene. Reguleringen av Langvatnet har medført meget store landskapsmessige endringer i form av erosjon/utgravning og sedimentering av løsmasser.*

Statkrafts kommentar: Ikke kommentert.

Rana kommune sin kommentar: Krav opprettholdes

*** Naturforvaltning (4.2)**

Krav Rana kommune: *Det kreves at vilkår tilsvarende pkt 8 i standard-vilkårene gjeldende naturforvaltning tas inn i nye vilkår for Langvatnreguleringen.*

Statkrafts kommentar: Ikke kommentert.

Rana kommune sin kommentar: Krav opprettholdes.

Krav om økonomiske forhold

*** Midler til opphjørp av fiske, vilt og friluftsliv (4.2.6)**

Krav Rana kommune: *Det kreves at Statkraft fortsatt innbetaler et årlig beløp til opphjørp fiske, vilt og friluftsliv til Rana kommune. Beløpet skal reguleres hvert 5. år i henhold til KPI. Begrunnelsen er at allmennhetens bruk av området har økt vesentlig siden konsesjonen ble gitt. I tillegg har Ranavassdraget fått status som nasjonalt laksevassdrag.*

Statkrafts kommentar: Gjennom undersøkelser og tiltak pålagt eller avtalt med Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Nordland bidrar Statkraft til å legge til rette for fiske i området. Dette vil bli videreført ved innføring av nye vilkår. I dag er det vilkår om fiskefond knyttet til vilkårene for Bjerka-Plurareguleringen, og Statkraft mener kravet bør behandles i den revisjonsprosessen.

Rana kommunes kommentar: Kravet opprettholdes. Utvidelsen av formålet til også å omfatte friluftsliv i tillegg til fiske og vilt, og det at Ranavassdraget er blitt nasjonalt laksevassdrag, - tilsier også at det bør opprettes et fond til opphjørp av fiske, vilt og friluftsliv.

*** Krav om næringsfond (4.7)**

Krav Rana kommune: *Det må etableres næringsfond til kommunen for Langvatnutbyggingen*

Statkrafts kommentar: I henhold til Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner fra OED skal det «foreligge helt spesielle hensyn før det kan være aktuelt å pålegge næringsfond eller andre økonomiske vilkår i revisjonssaker». Statkraft kan ikke se at slike hensyn foreligger. Statkraft mener at kravet bør avvises.

Vi opprettholder tidligere begrunnelse: Av forarbeidene til konsesjonstildelingen fremgår det at den primære årsaken til kraftutbyggingen er forsyning til industri i Rana. Sitat fra Hovedstyrets begrunnelse: «Kraften skal nyttes i distriktet av nyreist industri». Koplingen til industrileveranser er nå borte. De siste lokale industrikraftkontrakter som tilgodeså lokal kraftproduksjon utløp i 2005. Etter den tid har industrien dekt sitt kraftbehov på ordinære kommersielle vilkår. Kraftproduksjonen i Rana kraftverk er i dag kun knyttet til maksimal økonomisk fortjeneste. De berørte kommunes får en uforholdsmessig liten andel av den verdiskapning som reguleringen medfører, spesielt når en ser på det omfattende omfanget av de naturinngrep som skyldes kraftproduksjon.

Det åpne kraftmarkedet med fleksibel regulering av produksjonen kommer hele samfunnet til gode, men de negative virkningene blir liggende igjen i lokalsamfunnet og vertskommunene. Noe av denne nye merverdien må komme lokalsamfunnet til gode pga. større ulemper som følge av nye og mer fleksible reguleringsbehov.

Stortinget har gjennom behandlingen av endringer i vassdragsreguleringsloven vurdert hva som kan endres i en vilkårsrevisjon:

Ot.prp. nr. 50 (1991-1992, s. 114): «Samtlige vilkår som er oppstilt i konsesjonen, kan undergis ny vurdering på bakgrunn av de erfaringer man har gjort seg i løpet av perioden.»

Ot.prp. nr. 50 (1991-1992), s. 47: «*I prinsippet betyr dette at samtlige vilkår (...) kan undergis en ny vurdering.*»

Ot.prp. nr. 50 (1991-1992), s. 114: «Under enhver omstendighet vil hensynet til konsesjonærens økonomi og de samfunnsøkonomiske kostnader være sentrale moment ved avveiningen av hvilke endringer som kan og bør foretas. Overfor gamle reguleringer hvor anlegget for lengst er nedskrevet, kan det nok sies å være grunn til å gå lenger ved revisjonen enn ved nyere konsesjoner.»

I OED sine retningslinjer for revisjon synes imidlertid Stortingets vurderinger å være tolket innskrenkende, s. 16: «*Økonomiske krav omfattes normalt heller ikke av revisjon. Det må foreligge helt spesielle hensyn før det kan være aktuelt å pålegge næringsfond og andre økonomiske vilkår (...).*»

Kommunene mener at det klart fremgår av forarbeidene til vassdragsreguleringsloven at også økonomiske vilkår kan endres eller pålegges i forbindelse med en vilkårsrevisjon. Det er **Stortinget** som vedtar lover og legger føringer for lovtolkningen gjennom forarbeidene. Departementets retningslinjer kan ikke tolkes innskrenkende i forhold til lovgiverviljen, og økonomiske krav er i høyeste grad berettiget i denne revisjonen. Det skyldes dels at de samfunnsmessige og økonomiske rammebetingelsene har endret seg, og dels at det tidligere ikke har vært gitt kompensasjon.

Kommunene mener at det må oppstilles likere vilkår for eldre og nyere konsesjoner, og at det uten en revisjon også av de økonomiske vilkår i denne revisjonen ikke er mulig å rette opp de ulikheter som dagens konsesjonsvilkår medfører. Hensynet til likebehandling og rimelighet i revisjonsprosessen tilsier at kommunene får gjennomslag også for de økonomiske vilkår, herunder etablering av næringsfond.

Krav om avbøtende tiltak for befolkningen

*** Merking av usikker is (4.6)**

Krav Rana kommune: *De partier av isen på Langvatnet som er usikker på grunn av reguleringen må merkes.*

Statkrafts kommentar: Merking av usikker is gjøres der Statkraft vurderer det som nødvendig i forhold til egen og andres sikkerhet, blant annet rundt inntaket til Langvatn kraftstasjon. Denne typen tiltak vil kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdaterte standardvilkår

Rana kommunes kommentar: Risikoen for ulykker og skader er større ved reguleringer som skaper åpent vann samt farlige iskanter i forhold til situasjoner i uregulerte vann. Kravet opprettholdes fra kommunene sin side med utgangspunkt i at det skal være etablert og

oppretholdt hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

* Vannmerker (4.6)

Krav Rana kommune: *For å gjøre det enklere for lokalbefolkningen å følge med om vannstanden i magasinet er i overensstemmelse med konsesjonsvilkårene, ønsker kommunene at det settes opp vannmerker flere steder enn i dag.*

Statkrafts kommentar: NVE stiller krav om merking og skilting i reguleringsområdet og følger opp dette gjennom egne tilsyn. Denne typen undersøkelser og tiltak vil kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdaterte standardvilkår.

Rana kommunes kommentar: Forutsettes å kunne pålegges av relevant fagetat med hjemmel i oppdatert standardvilkår.

Øvrige krav

* Krav om årlig konsultasjonsmøter mellom konsesjonær og kommunen (4.8)

Krav Rana kommune: *Innen utgangen av hvert kalenderår innkaller konsesjonær til felles konsultasjonsmøte med kommunen for å gjennomgå erfaringer fra driftsåret, status for konsesjonsvilkår, praktiske tiltak og vedlikehold – samt planer framover.*

Statkrafts kommentar: Statkraft er positiv til å møte kommunen i årlig orienteringsmøte. Ved brudd på konsesjonsvilkårene informeres myndighetene i henhold til NVEs retningslinjer.

Rana kommunes kommentar: Kommunen registrerer Statkrafts sine kommentarer til dette kravet og forutsetter at dette følges opp.

* Krav avvikshåndtering (4.9)

Krav Rana kommune: *Ved ethvert brudd på konsesjonsbetingelser for Statsregulering av Langvatn og overføring av Ranelva til Langvatn som er gjenstand for intern eller ekstern granskning skal kommunen underrettes, og kommunen skal ha med observatør – som kommunen selv oppnevner.*

Statkrafts kommentar: Ethvert brudd på konsesjonsbetingelser blir rapportert av Statkraft til NVE, som ansvarlig myndighet. Som i dag, vil Statkraft informere kommunen om unormale hendelser i vassdraget.

Rana kommunes kommentar: Kommunen registrerer Statkrafts sine kommentarer til dette kravet og forutsetter at dette følges opp.

April 2017